

حسابداری مؤسسات بازرگانی

بخش دوم

حسابداری خرید و فروش کالا

هدفهای رفتاری: پس از مطالعه این فصل از فراگیر انتظار می‌رود، قادر باشد:

- ۱- مؤسسه بازرگانی را تعریف کرده، تفاوت آن را با مؤسسه خدماتی بیان کند.
- ۲- صورتحساب فروش را توضیح دهد.
- ۳- عملیات حسابداری مربوط به انواع خرید و فروش را انجام دهد.
- ۴- تخفیفات و انواع آن را شرح دهد.
- ۵- ثبت انواع تخفیفات را در دفاتر خریدار و فروشنده انجام دهد.
- ۶- ثبت مربوط به هزینه حمل کالا را در دفاتر خریدار انجام دهد.
- ۷- چگونگی شماره‌گذاری حسابها را توضیح دهد.

۱-۱۰ مقدمه

امروزه در هر جامعه‌ای واحدهای اقتصادی گوناگونی فعالیت می‌کنند. هریک از واحدهای اقتصادی در جریان فعالیتهای اقتصادی خود، معاملات و عملیات گوناگونی انجام می‌دهند. سیستم حسابداری هر واحد اقتصادی باید رویدادهای اقتصادی مؤثر بر وضعیت مالی آن را شناسایی، اندازه‌گیری، ثبت و گزارش کند تا اطلاعات تهیه شده در اختیار تصمیم‌گیران و افراد ذی‌نفع قرار گیرد. در بخش قبل مبانی حسابداری مؤسسات خدماتی مطرح گردید و عملیات حسابداری در واحدهای خدماتی به‌طور کامل تشریح شد.

اما همه واحدهای اقتصادی در زمره مؤسسات خدماتی قرار نمی‌گیرند زیرا در جریان عادی فعالیتهای خود عملیاتی انجام می‌دهند که در بسیاری موارد با عملیات واحدهای خدماتی تفاوت دارد. مثلاً بسیاری از عملیاتی که در یک فروشگاه مواد غذایی انجام می‌شود در یک بنگاه حمل و نقل صورت نمی‌گیرد. در یک فروشگاه مواد غذایی، اجناسی خریداری و به مشتریان فروشگاه عرضه می‌شود ولی در بنگاه حمل و نقل به مشتریان خدمات حمل و نقل ارائه می‌گردد.

وجود تفاوت در فعالیتهای اقتصادی مؤسسات مختلف موجب می‌شود تا نحوه حسابداری آنها با هم یکسان نباشد. در کتاب حاضر عملیات حسابداری در واحدهای بازرگانی تشریح می‌شود. در این فصل پس از تعریف مؤسسه بازرگانی به نحوه حسابداری خرید و فروش کالا می‌پردازیم. خرید و فروش کالا عمده‌ترین وجه تمایز بین مؤسسات خدماتی و مؤسسات بازرگانی است.

۲-۱۰ مؤسسه بازرگانی

مؤسسه بازرگانی یک واحد اقتصادی است که به منظور کسب سود، به خرید و فروش کالا می‌پردازد. به‌طور معمول مؤسسات بازرگانی در شکل و محتوای اجناسی که خرید و فروش می‌کنند، تغییر نمی‌دهند.

۱۰-۳ خرید و فروش کالا

اجناسی که به منظور فروش به مشتریان از تولیدکننده یا عمده‌فروش خریداری می‌گردد، «کالا» نامیده می‌شود.

کالا عبارت است از اجناسی که به منظور فروش به مشتریان، از تولیدکننده یا عمده‌فروش خریداری می‌گردد.

مواد غذایی در فروشگاه مواد غذایی، لوازم یدکی در فروشگاه لوازم یدکی، مصالح ساختمانی در مصالح‌فروشی، دوچرخه در دوچرخه‌فروشی، رایانه و لوازم جانبی آن در فروشگاه تجهیزات رایانه‌ای، کود و سموم کشاورزی در فروشگاه ملزومات کشاورزی و گل و گیاه در گل‌فروشی نمونه‌هایی از «کالا» در مؤسسات بازرگانی می‌باشند. در هر یک از این مؤسسات اجناسی که به منظور فروش به مشتریان و کسب سود خریداری می‌گردد کالا محسوب می‌شود.

مؤسسه بازرگانی در جریان فعالیتهای عادی به خرید و فروش کالا می‌پردازد. زمانی که کالا را از دیگران خریداری می‌کند نقش خریدار و زمانی که آن را به سایرین می‌فروشد نقش فروشنده را دارد. با خرید کالا یک منبع اقتصادی (دارایی) به نام کالا در اختیار مؤسسه قرار می‌گیرد. برای حسابداری موجودی کالا از دو سیستم ادواری و دائمی استفاده می‌شود که در این فصل سیستم ادواری مورد بحث قرار می‌گیرد.

۱-۳-۱ صورتحساب فروش: معمولاً فروشندگان کالا بابت کالایی که به مشتریان خود می‌فروشند صورتحساب یا فاکتور فروش صادر می‌کنند و یک نسخه در اختیار خریدار قرار می‌دهند. این صورتحساب برای خریدار به منزله صورتحساب خرید محسوب می‌شود و به عنوان سند یا مدرک مثبت، مبنای ثبت رویداد مالی خرید در مدارک و دفاتر حسابداری قرار می‌گیرد.

صورتحسابها یا فاکتورهای فروش شکل و مشخصات یکسانی ندارند و فروشندگان مختلف بنا به سلیقه و نیازهای خود و عرف و مقررات تجاری، صورتحساب فروش صادر می‌نمایند. نام خریدار، شرح کالا، تعداد کالا، نرخ کالا، مبلغ کالا و تاریخ، حداقل مواردی است که در صورتحساب فروش نوشته می‌شود. در صفحه بعد نمونه‌ای از صورتحساب فروش ارائه شده است. در بسیاری موارد، فروشندگان در صورت درخواست خریدار، صورتحساب فروش صادر و یک نسخه از آن را به خریدار می‌دهند. اما باید در نظر داشت غالباً برای ثبت هر فعالیت مالی باید اسناد و مدارک مثبت وجود داشته باشد و صورتحساب فروش، مناسب‌ترین مدرک مثبت برای خرید می‌باشد.

۱۰-۴ حسابداری خرید کالا

خرید کالا از لحاظ نحوه پرداخت بهای کالای مورد داد و ستد به روشهای مختلف مثل نقدی، نسیه و قسطی انجام می‌شود. در این کتاب صرفاً به عملیات خرید نقدی و نسیه می‌پردازیم. مؤسسات بازرگانی معمولاً برای ثبت رویداد مالی خرید کالا از «حساب خرید کالا» استفاده می‌کنند.^۱

۱-۴-۱ خرید نقدی: هرگاه بهای کالای مورد معامله همزمان با تحویل کالا به طور نقد پرداخت شود، خرید نقدی انجام شده است.

مثال ۱: فروشگاه لوازم خانگی زاگرس در پانزدهم تیرماه پنج دستگاه یخچال مدل دنا - ۱۰۰ را به بهای هر دستگاه ۸۵۰,۰۰۰ ریال خریداری کرد و بهای آنها را در همان تاریخ به حساب فروشنده (کارخانه دنا) واریز نمود.

۱- در فصل ۱۲ توضیحات بیشتری در این باره بیان می‌شود.

بسمه تعالی
 مؤسسه بازرگانی . . . . .
صورت حساب فروش کالا

شماره: ۲۳۴		نشانی: تهران جاده ترم کرج - کیلومتر ۵				
تاریخ: ۱۳۸۵/۴/۱۵ -		شماره اقتصادی: ۱۲۴۸۹		تلفن: -		
شماره اقتصادی: ۱۲۷۸۰		نام خریدار: فروشگاه لوازم خانگی زرگرس				
کد پستی: ۱۲۱		نشانی: تهران، خیابان آزادی، شماره ۳۹				
شماره برگ تحویل: -		شماره حواله: -		شماره قرارداد/درخواست: -		
ردیف	کد کالا	شرح کالا	مقدار	واحد کالا	بهای کالا	جمع (ریال)
۱	۸۱۱۰۰	تختچال مدل زنا - ۱۰۰	۵	دستگاه	۸۵۰/۰۰۰	۴,۲۵۰,۰۰۰
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						
۱۱						
۱۲						
۱۳						
۱۴						
۱۵						
۱۶						
۱۷						
۱۸						
۱۹						
۲۰						
۴,۲۵۰,۰۰۰		جمع کل		شرایط فروش: نقدی محل تحویل: درب فروشگاه		
-		تخفیف				
-		۳٪ عوارض				
-		بارگیری				
-		کسر از محل پیش دریافت				
۴,۲۵۰,۰۰۰		قابل پرداخت				

امضای خریدار

مهر و امضای فروشنده

رویداد مالی: خرید نقدی ۵ دستگاه یخچال به مبلغ ۴,۲۵۰,۰۰۰ ریال در ۱۵ تیرماه

مدرک مثبت: یک برگ فاکتور یا صورتحساب فروش که در آن پرداخت وجه نقد توسط فروشگاه لوازم خانگی زاگرس به تأیید کارخانه دنا رسیده است.

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۵ تیرماه	خرید کالا موجودی نقد خرید نقدی ۵ دستگاه یخچال از کارخانه دنا		۴,۲۵۰,۰۰۰	۴,۲۵۰,۰۰۰

۲-۴-۱۰ خرید نسبی: گاهی اوقات خریدار پس از دریافت کالا تعهد می نماید بهای کالای مورد معامله را ظرف مهلت مقرر پرداخت نماید. برای خریدار این نوع رویداد مالی خرید نسبی یا اعتباری محسوب می شود.

مثال ۲: دوچرخه فروشی کیان در پنجم مهرماه ۱۰ دستگاه دوچرخه کوهستان به بهای هر دستگاه ۴۸۰,۰۰۰ ریال از بازرگانی سیستان خریداری کرد و قرار شد بهای این کالاها حداکثر تا پایان مهرماه سالجاری به حساب بازرگانی سیستان واریز شود.

رویداد مالی: خرید نسبی ده دستگاه دوچرخه به مبلغ ۴,۸۰۰,۰۰۰ ریال از بازرگانی سیستان در ۵ مهرماه

مدرک مثبت: صورتحساب فروش که توسط بازرگانی سیستان، صادر شده و در آن مهلت پرداخت بهای دوچرخه ها ذکر شده است.

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۵ مهرماه	خرید کالا حسابهای پرداختی خرید نسبی ده دستگاه دوچرخه از بازرگانی سیستان		۴,۸۰۰,۰۰۰	۴,۸۰۰,۰۰۰

۵-۱۰ حسابداری فروش کالا

در مؤسسات بازرگانی درآمد از طریق فروش کالای خریداری شده کسب می شود. در این نوع مؤسسات، همه فروشهای مربوط به کالای خریداری شده، در حساب فروش کالا ثبت می شود. افزایش در حساب فروش کالا همانند حساب درآمد (در مؤسسات خدماتی) بستانکار می شود.

۱-۵-۱۰ فروش نقدی: هرگاه فروشنده همزمان با تحویل کالا به خریدار بهای آن را نقداً دریافت کند فروش نقدی انجام

شده است.

مثال ۳: فروشگاه صوتی و تصویری اخوان در شانزدهم دی ماه ۲ دستگاه تلویزیون به قیمت هر دستگاه ۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال فروخت و بهای آن را نقداً دریافت کرد.

رویداد مالی: فروش نقدی دو دستگاه تلویزیون به مبلغ ۴,۲۰۰,۰۰۰ ریال

مدرک مثبت: یک برگ صورتحساب فروش که در آن مشخصات فیش واریز وجه نقد به حساب بانکی فروشگاه اخوان ذکر شده است.

ثبت در دفتر روزنامه فروشنده:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۶ دی ماه	فروش نقدی فروش ۲ دستگاه تلویزیون		۴,۲۰۰,۰۰۰	۴,۲۰۰,۰۰۰

۲-۵-۱۰ فروش نسبی: یکی از روشهای فروش کالا، فروش نسبی یا اعتباری است. در این روش مبلغ فروش کالای مورد معامله پس از تحویل کالا به خریدار و در ظرف مدت مورد توافق طرفین به فروشنده پرداخت می‌شود.

مثال ۴: فروشگاه صوتی و تصویری اخوان در شانزدهم دی ماه یک دستگاه تلویزیون به قیمت ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال به آقای فرهادی فروخت و قرار شد، خریدار این مبلغ را تا پانزدهم بهمن ماه به فروشگاه بپردازد.

رویداد مالی: فروش یک دستگاه تلویزیون به مبلغ ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال به طور نسبی

مدرک مثبت: صورتحساب فروش که در آن موعد پرداخت بهای تلویزیون توسط خریدار، معلوم شده است.

ثبت در دفتر روزنامه فروشنده:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۶ دی ماه	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش نسبی یک دستگاه تلویزیون به آقای فرهادی		۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۲۰۰,۰۰۰

۶-۱۰ تخفیفات

در عرف و رویه‌های متداول تجاری، فروشندگان به دلایل مختلفی به مشتریان خود تخفیف می‌دهند یعنی مبلغی از بهای متعارف^۱ کالای مورد معامله را کسر می‌کنند و یا قسمتی از بدهکاری خریدار را می‌بخشند. انواع تخفیفات رایج در خرید و فروش

۱- بهای متعارف، مبلغی است که یک خریدار و فروشنده آگاه در شرایط عادی به عنوان بهای کالا در نظر می‌گیرند.

به شرح زیر می باشد.

۱-۶-۱۰ تخفیف تجاری: فروشندگان در زمانهای خاص به همه یا برخی از مشتریان خود تخفیف تجاری اعطا می کنند. «تخفیف تجاری» عبارت است از کاهش در قیمت فروش کالا نسبت به قیمت متعارف یا رایج آن که از جانب فروشنده به خریدار داده می شود. تخفیف تجاری معمولاً برحسب درصدی از قیمت متعارف کالا تعیین می گردد و ممکن است در زمانهای خاص و یا به مشتریان خاصی با نرخهای متفاوت داده شود.

۱-۶-۱۰-۱ تأثیر تخفیف تجاری در دفاتر خریدار: تخفیف تجاری در دفاتر خریدار ثبت نمی شود و خالص مبلغ صورتحساب در حساب خرید کالا بدهکار می شود.

مثال ۵: فروشگاه مواد غذایی خانواده در یازدهم شهریورماه ۸۰۰ کیلوگرم رب گوجه فرنگی از کشت و صنعت بهار خریداری کرد. کشت و صنعت بهار، به منظور تشویق مشتریان به خرید بیشتر رب گوجه فرنگی در فصل تابستان، اعلام کرده بود به خریدارانی که در طول فصل تابستان در هر بار خرید بیش از ۵۰۰ کیلوگرم رب گوجه فرنگی خریداری کنند ۳ درصد تخفیف می دهد. قیمت عمده فروشی یک کیلوگرم از این محصول ۲,۰۰۰ ریال است. کل مبلغ ناخالص صورتحساب فروشگاه خانواده بابت این خرید ۱,۶۰۰,۰۰۰ ریال (ریال $۲,۰۰۰ \times ۸۰۰$ کیلو) بود. خالص مبلغ صورتحساب در زمان خرید به حساب جاری کشت و صنعت بهار واریز گردید. تخفیف تجاری (ریال $۴۸,۰۰۰ = ۳\% \times ۱,۶۰۰,۰۰۰$) از مبلغ ناخالص صورتحساب فروش کسر می شود، معمولاً تخفیف تجاری در مدارک و دفاتر حسابداری ثبت نمی شود. به عبارت دیگر خریداران مبلغ خالص صورتحساب را در مدارک و دفاتر خود ثبت می کنند.

دفتر خریدار (فروشگاه خانواده)

رویداد مالی: خرید نقدی ۸۰۰ کیلو رب گوجه فرنگی به مبلغ ۱,۵۵۲,۰۰۰ ریال در ۱۱ شهریور ماه

مدرک مثبت: یک برگ صورتحساب فروش که در آن مبلغ ناخالص و خالص بهای کالای خریداری شده و مشخصات فیش واریزی درج شده است.

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۱ شهریورماه	خرید کالا		۱,۵۵۲,۰۰۰	
	موجودی نقد			۱,۵۵۲,۰۰۰
	خرید نقدی ۸۰۰ کیلوگرم رب گوجه فرنگی و کسب ۳ درصد تخفیف تجاری			

۱-۶-۱۰-۲ تأثیر تخفیف تجاری در دفاتر فروشنده: تخفیف تجاری اعطایی به مشتریان در دفاتر فروشنده ثبت نمی شود. در دفاتر فروشنده خالص مبلغ صورتحساب در حساب فروش کالا بستانکار می شود.

مثال ۶: عمده فروشی شاهین در ۱۴ تیرماه کالاهایی به مبلغ ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروشگاه البرز فروخت. فروشنده برای مشتریانی که بیش از ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا خریداری کنند ۲ درصد تخفیف تجاری در نظر می گیرد. فروشگاه البرز خالص مبلغ صورتحساب دریافتی از عمده فروشی شاهین را در همان روز به حساب عمده فروشی شاهین واریز کرد.

دفتر فروشنده (عمده‌فروشی شاهین)

رویداد مالی: فروش نقدی مقداری کالا به مبلغ ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال به فروشگاه البرز و اعطای ۲ درصد تخفیف تجاری

مدرک مثبت: یک برگ صورتحساب فروش که در آن مبلغ ناخالص و خالص بهای کالای فروخته شده و مشخصات فیش مبلغ واریزی توسط خریدار (۵,۸۸۰,۰۰۰ ریال) در آن نوشته شده است.

ثبت در دفتر روزنامه فروشنده:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۴ تیرماه	فروش کالا فروش نقدی کالا و اعطای ۲ درصد تخفیف تجاری		۵,۸۸۰,۰۰۰	۵,۸۸۰,۰۰۰

۲-۶-۱۰ تخفیف توافقی: گاهی توافق خریدار و فروشنده درباره قیمت کالای مورد معامله براساس چانه‌زدن تعیین می‌شود. معمولاً در این موارد، خریدار کالای مورد معامله را به قیمتی کمتر از قیمت متعارف خریداری می‌کند یعنی از فروشنده مبلغی تخفیف می‌گیرد. این نوع تخفیف نیز مانند تخفیف تجاری در مدارک و دفاتر خریدار و فروشنده ثبت نمی‌شود.

۳-۶-۱۰ تخفیف نقدی: مؤسسات بازرگانی معمولاً برخی از خرید و فروشهای خود را به طور نسبی انجام می‌دهند. گاهی در خرید و فروش نسبه، فروشنده کالا مدت زمان معینی را برای دریافت طلب خود از خریدار معلوم می‌کند که به آن «شرط فروش نسبه» گفته می‌شود، شرط فروش نسبه با توجه به وضعیت مالی فروشنده و اعتبار خریدار برای هریک از خریداران و بر مبنای مبلغ خرید تعیین می‌شود. مثلاً در مؤسسه‌ای که به خریداران خود برای پرداخت مبلغ صورتحساب ۳۰ روز مهلت می‌دهد شرط فروش نسبه عبارت است از «نسبه ۳۰ روزه» که معمولاً در صورتحساب فروش به صورت اختصار «ن/۳۰» نوشته می‌شود.

برخی از فروشندگان کالا برای تشویق خریداران به پرداخت بدهی زودتر از موعد تعیین شده، تخفیفی برای آنها در نظر می‌گیرند. مثلاً ممکن است شرط کنند که اگر خریدار به جای ۳۰ روز ظرف مدت ۱۰ روز بدهی خود را بپردازد مشمول یک درصد تخفیف خواهد شد. این گونه تخفیفها برای خریدار «تخفیف نقدی خرید» و برای فروشنده «تخفیف نقدی فروش» نامیده می‌شود و به مدتی که در آن خریدار می‌تواند از تخفیف نقدی استفاده کند اصطلاحاً «دوره تخفیف» گفته می‌شود.

تخفیف نقدی به صورت درصدی از مبلغ صورتحساب فروش در نظر گرفته می‌شود و در شرط فروش نسبه نوشته می‌شود. به عنوان مثال اگر شرط فروش نسبه ۳۰ روزه باشد و قرار بر این باشد که خریدار در صورت پرداخت بدهی خود ظرف مدت ۱۰ روز پس از خرید، از یک درصد تخفیف برخوردار شود این شرط به صورت «ن/۳۰ - ۱۰/۱» نوشته می‌شود.

۱-۳-۶-۱۰ ثبت تخفیفات نقدی در دفاتر خریدار: اگر خریدار بدهی خود را در دوره تخفیف بپردازد از تخفیف نقدی خرید برخوردار می‌شود و مبلغ تخفیف نقدی خرید در دفاتر خریدار در حسابی به نام «تخفیفات نقدی خرید» بستانکار می‌شود مانده عادی این حساب بستانکار است.

مثال ۷: فروشگاه لوازم خانگی اخوان در بیست و سوم آذرماه مبلغ ۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال کالا به‌طور نسبه از بازرگانی نور خریداری کرد و قرار شد بدهی خود را ۳۰ روزه بپردازد و اگر طی ۱۰ روز اول بدهی خود را پرداخت کند از ۲ درصد تخفیف برخوردار شود (شرط ن/۳۰ - ۱۰/۲).

فروشگاه اخوان در صورتی از تخفیف برخوردار می‌شود که بدهی خود را حداکثر تا سوم دی‌ماه به بازرگانی نور بپردازد.

۳۰ روز

دوره تخفیف

۲۳ آذرماه	۱۰ روز	۳ دی ماه	۲۰ روز	۲۳ دی ماه
-----------	--------	----------	--------	-----------

موعده پرداخت بدهی   پایان دوره تخفیف   تاریخ صورت حساب

دفتر روزنامه
خریدار (فروشگاه اخوان)

رویداد مالی: خرید کالا به طور نسیه از بازرگانی نور در ۲۳ آذرماه با شرط نسیه (ن/۳۰ - ۱۰/۲)

مدرک مثبت: یک نسخه از صورت حساب فروش که در آن شرط نسیه و درصد و دوره تخفیف نوشته شده است.

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۲۳ آذرماه	خرید کالا		۴,۵۰۰,۰۰۰	
	حسابهای پرداختی خرید کالا از بازرگانی نور با شرط ن/۳۰-۱۰/۲			۴,۵۰۰,۰۰۰

اگر فروشگاه نور بدهی خود را حداکثر تا ۳ دی ماه پرداخت کند مشمول ۲ درصد تخفیف می شود و ثبت پرداخت بدهی در ۳ دی ماه در دفتر روزنامه فروشگاه اخوان به شرح زیر انجام می شود.

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۳ دی ماه	حسابهای پرداختی		۴,۵۰۰,۰۰۰	
	موجودی نقد تخفیفات نقدی خرید پرداخت بدهی به بازرگانی نور و استفاده از ۲ درصد تخفیف نقدی خرید			۴,۴۱۰,۰۰۰ ۹۰,۰۰۰

۲-۳-۶-۱۰ ثبت تخفیفات نقدی در دفاتر فروشندگان: اگر خریدار، بدهی خود را در دوره تخفیف پرداخت کند از تخفیف

نقدی برخوردار می شود. برای فروشندگان، این مبلغ تخفیف نقدی فروش است و آن را در حسابی به نام «تخفیفات نقدی فروش» بدهکار می کند.

مثال ۸: بازرگانی کارون در ۸ اردیبهشت ماه مبلغ ۳,۲۰۰,۰۰۰ ریال کالا به طور نسیه به فروشگاه نصر فروخت. طبق شرایط

فروش فروشگاه نصر باید بدهی خود را ۳۰ روزه بپردازد و اگر طی ۱۰ روز اول آن را پرداخت کرد از ۳ درصد تخفیف برخوردار شود (ن/۳۰ - ۱۰/۳).

دفاتر فروشنده - بازرگانی کارون

رویداد مالی: فروش کالا به فروشگاه نصر، در ۸ اردیبهشت ماه با شرط (ن/۳-۱۰٪).

مدرک مثبت: یک نسخه از صورت حساب فروش که در آن شرط نسیه، درصد و دوره تخفیف نوشته شده است.

ثبت در دفتر روزنامه فروشنده:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۸ اردیبهشت ماه	حسابهای دریافتی فروش کالا فروش کالا به طور نسیه به فروشگاه نصر با شرط نسیه ن/۳-۱۰٪		۳,۲۰۰,۰۰۰	۳,۲۰۰,۰۰۰

اگر فروشگاه نصر بدهی خود را حداکثر تا ۱۸ اردیبهشت ماه پرداخت کند مشمول ۳ درصد تخفیف می شود. ثبت دریافت طلب در ۱۷ اردیبهشت ماه در دفتر روزنامه بازرگانی کارون به شرح زیر انجام می شود:

ثبت در دفتر روزنامه فروشنده:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۷ اردیبهشت ماه	موجودی نقد تخفیفات نقدی فروش حسابهای دریافتی دریافت طلب از فروشگاه نصر و اعطای ۳ درصد تخفیف نقدی فروش		۳,۱۰۴,۰۰۰ ۹۶,۰۰۰	۳,۲۰۰,۰۰۰

۴-۶-۱۰ برگشت کالا و تخفیفات: گاهی در جریان معاملات تجاری تمام یا بخشی از اجناس مورد معامله بنا به دلایلی از سوی خریدار به فروشنده برگشت داده می شود. عدم مطابقت کالاهای دریافتی با سفارش خرید، آسیب دیدگی کالا قبل از دریافت، معیوب بودن کالا، گران بودن قیمت کالا و شرایط معامله چند نمونه از دلایل برگشت کالای خریداری شده به فروشنده می باشد.

در مواردی که آسیب دیدگی و معیوب بودن کالای خریداری شده جزئی باشد و یا کیفیت مورد نظر خریدار را نداشته باشد در این صورت ممکن است فروشنده با دادن تخفیف، خریدار را از برگشت کالا منصرف کند، که به آن «تخفیف نابابی» می گویند.

۴-۶-۱۰ ثبت برگشت کالا و تخفیفات در دفاتر خریدار: مبلغ کالای برگشتی به فروشنده و تخفیفی که برای جلوگیری از برگشت کالا از سوی فروشنده به خریدار داده می شود در دفاتر خریدار در حسابداری به نام «برگشت از خرید و تخفیفات» بستانکار می شود. مانده این حساب بستانکار است.

مثال ۹: فروشگاه لوازم خانگی ایران در هفتم آذرماه، ۱۰ دستگاه لباسشویی در نمونه های مختلف جمعاً به مبلغ ۳۳ میلیون ریال از بازرگانی صباح به طور نسیه خریداری کرد. در هشتم آذرماه فروشگاه ایران یک دستگاه از لباسشویی های خریداری شده را به علت نقص فنی به بازرگانی صباح برگشت داد. طبق صورت حساب فروش بهای این لباسشویی ۳,۴۵۰,۰۰۰ ریال بود. این دو

رویداد مالی به شرح زیر در دفاتر خریدار ثبت می‌شود.

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۷ آذر ماه	خرید کالا		۳۳,۰۰۰,۰۰۰	۳۳,۰۰۰,۰۰۰
۸ آذر ماه	حسابهای پرداختی خرید نسبه ده دستگاه ماشین لباسشویی از بازرگانی صبح حسابهای پرداختی برگشت از خرید و تخفیفات برگشت یک دستگاه ماشین لباسشویی خریداری شده از بازرگانی صبح به‌طور نسبه		۳,۴۵۰,۰۰۰	۳,۴۵۰,۰۰۰

۲-۴-۱۰ ثبت برگشت کالا و تخفیفات در دفاتر فروشنده: مبلغ کالای برگشت شده از سوی خریدار و همین‌طور تخفیفی که فروشنده برای جلوگیری از برگشت کالا از سوی خریدار، به خریدار داده می‌شود در دفاتر فروشنده در حسابی به نام «برگشت از فروش و تخفیفات» بدهکار می‌شود. مانده این حساب بدهکار است.

مثال ۱۰: در ۱۱ خرداد ماه فروشگاه احسان چند نوع کالا به مبلغ ۲,۴۱۰,۰۰۰ ریال به‌طور نسبه به آقای سامان فروخت. در ۱۲ خرداد ماه آقای سامان یک قلم از کالاهای خریداری شده را به دلیل عدم مطابقت با سفارش، به فروشگاه احسان برگشت داد. بهای این کالا طبق صورتحساب ۴۸۰,۰۰۰ ریال بود.

این دو رویداد مالی در دفتر روزنامه فروشگاه احسان به شرح زیر ثبت می‌شود.

ثبت در دفتر روزنامه فروشنده:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۱۱ خرداد ماه	حسابهای دریافتی فروش کالا		۲,۴۱۰,۰۰۰	۲,۴۱۰,۰۰۰
۱۲ خرداد ماه	فروش کالا به‌طور نسبه به آقای سامان برگشت از فروش و تخفیفات حسابهای دریافتی برگشت کالا از سوی آقای سامان		۴۸۰,۰۰۰	۴۸۰,۰۰۰

۷-۱۰ هزینه حمل کالا

کالای مورد معامله معمولاً در محل فروشگاه یا کارخانه یا انبار فروشنده به خریدار تحویل می‌شود و حمل آن به عهده خریدار است. خریدار هزینه‌ای را که بابت حمل کالا متحمل می‌شود در حساب هزینه حمل کالای خریداری شده بدهکار می‌کند.

مثال ۱۱: مصالح فروشی رودبار در سوم آذرماه ۴۰۰ کیسه سیمان از کارخانه سیمان آبیگ خریداری کرد. هزینه حمل کالای خریداری شده از کارخانه آبیگ تا انبار مصالح فروشی رودبار (۹۵۰,۰۰۰ ریال) به عهده خریدار است که در چهارم آذرماه به مؤسسه حمل و نقل ساربان پرداخت شد.

دفاتر خریدار – مصالح فروشی رودبار

رویداد مالی: پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده در ۳ آذرماه به مبلغ ۹۵۰,۰۰۰ ریال

مدرک مثبت: یک نسخه از بارنامه حمل سیمان از سوی مؤسسه ساریان و یک نسخه از حواله بانکی مبنی بر واریز

۹۵۰,۰۰۰ ریال از سوی مصالح فروشی رودبار به حساب جاری مؤسسه ساریان

ثبت در دفتر روزنامه خریدار:

تاریخ	شرح	عطف	بدهکار	بستانکار
۴ آذرماه	هزینه حمل کالای خریداری شده موجودی نقد پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده در ۳ آذرماه به مؤسسه ساریان		۹۵۰,۰۰۰	۹۵۰,۰۰۰

در مواردی ممکن است کالای مورد معامله در محل دلخواه خریدار تحویل شود و هزینه حمل آن به عهده فروشنده باشد. در این صورت «فروشنده» هزینه حمل کالا را در حسابی به نام «هزینه حمل کالای فروش رفته» بدهکار می کند.

۸-۱۰ طبقه بندی و شماره گذاری حسابها

حسابهایی که مؤسسات مختلف برای ثبت و طبقه بندی رویدادهای مالی مورد استفاده قرار می دهند بر مبنای نوع فعالیت، نوع اطلاعات مورد نیاز و حجم عملیات مؤسسه تعیین می شوند. به طور معمول حسابهای مختلفی که در یک مؤسسه انتفاعی انفرادی مورد استفاده قرار می گیرند در پنج گروه زیر تقسیم می شوند:

۱- گروه داراییها؛ شامل موجودی نقد، حسابهای دریافتی، پیش پرداختها، موجودی کالا، ساختمان و ...

۲- گروه بدهیها؛ شامل حسابهای پرداختی، وام پرداختی و پیش دریافتها و ...

۳- گروه سرمایه؛ شامل سرمایه مالک، برداشت و ...

۴- گروه درآمدها؛ شامل درآمد حاصل از خدمات، فروش کالا و ...

۵- گروه هزینهها؛ شامل خرید کالا، هزینه حقوق، هزینه بیمه، هزینه اجاره و هزینه تبلیغات فروش و ...

اگر در مؤسسه ای تعداد حسابهای مورد نیاز زیاد باشد برای سهولت استفاده از حسابها و پردازش اطلاعات، برای هر یک از

حسابها شماره خاصی در نظر گرفته می شود. استفاده از شماره حساب سرعت انجام عملیات حسابداری را افزایش می دهد.

شماره گذاری حسابها بر مبنای رابطه منطقی بین حسابها و به طور منظم انجام می گیرد. برای این کار ابتدا فهرست حسابهای

مورد نیاز برای ثبت و طبقه بندی رویدادهای مالی تهیه می شود و سپس به هر یک از حسابها شماره مناسبی اختصاص می یابد.

فهرست حسابهای صفحه بعد برای یک مؤسسه بازرگانی کوچک پیشنهاد شده است. برای هر حساب دفتر کل یک شماره

دو رقمی در نظر گرفته شده که رقم سمت چپ شماره هر حساب نشانگر گروه حساب و رقم سمت راست آن، نشانگر ترتیب حساب

در هر گروه می باشد. اگر حجم عملیات مؤسسه ای زیاد باشد و به حسابهای زیادی نیاز داشته باشد حسب مورد از شماره سه رقمی

یا بیشتر استفاده می شود.

فهرست حسابهای کل یک مؤسسه بازرگانی کوچک

شماره حساب	نام حساب	گروه حساب
۱۱	موجودی نقد	دارایی
۱۲	حسابهای دریافتی	دارایی
۱۳	موجودی کالا	دارایی
۱۴	ملزومات	دارایی
۱۵	اثاثه	دارایی
۲۱	حسابهای پرداختی	بدهی
۲۲	وام پرداختی	بدهی
۳۱	سرمایه مالک	سرمایه
۳۲	برداشت	سرمایه
۳۳	خلاصه سود و زیان	سرمایه
۴۱	فروش کالا	درآمد
۴۲	برگشت از فروش و تخفیفات	درآمد
۴۳	تخفیفات نقدی فروش	درآمد
۵۱	خرید کالا	هزینه
۵۲	برگشت از خرید و تخفیفات	هزینه
۵۳	هزینه حمل کالای خریداری شده	هزینه
۵۴	تخفیفات نقدی خرید	هزینه
۵۵	هزینه حقوق	هزینه
۵۶	هزینه اجاره	هزینه
۵۷	هزینه آب و برق و تلفن	هزینه
۵۸	هزینه ملزومات مصرفی	هزینه
۵۹	هزینه تبلیغات	هزینه
۶۱	تراز اختتامی	-
۶۲	تراز افتتاحی	-

پرستشها ؟؟

- ۱- تفاوت مؤسسات خدماتی و مؤسسات بازرگانی را بیان کنید.
- ۲- کالا را تعریف کرده، ۱۰ نمونه کالا در مؤسسات مختلف ذکر کنید.
- ۳- معمولاً در صورتحساب فروش چه اطلاعاتی درج می شود؟
- ۴- تخفیف نقدی چیست و چه تفاوتی با تخفیف تجاری دارد؟
- ۵- حساب برگشت از خرید و تخفیفات در چه مواردی مورد استفاده قرار می گیرد؟ توضیح دهید.
- ۶- اگر هزینه حمل کالا به عهده فروشنده باشد، فروشنده برای ثبت هزینه حمل کالا از چه حسابی استفاده می کند؟
- ۷- چه عواملی بر تعیین حسابهای مورد استفاده در یک مؤسسه مؤثر است؟
- ۸- فهرست حسابها چیست؟

- ۱- کدام یک از واحدهای زیر، از نظر نوع فعالیت مؤسسه بازرگانی نیست؟
 الف) مبللمان فروشی (ب) کتاب فروشی (ج) فروشگاه زنجیره‌ای رفاه (د) کارتن‌سازی
- ۲- برای ثبت خرید یک دستگاه رایانه، در یک فروشگاه مواد غذایی چه حسایی بدهکار می‌شود؟
 الف) خرید کالا (ب) موجودی کالا (ج) خرید ائانه (د) ائانه
- ۳- کدام یک از تخفیفات زیر در دفاتر خریدار و فروشنده ثبت می‌شود؟
 الف) تخفیف تجاری (ب) تخفیف توافقی (ج) تخفیف نقدی (د) همه موارد
- ۴- کدام یک از عبارتهای زیر در مورد تخفیف نقدی نادرست است؟
 الف) تخفیف نقدی برای تشویق خریداران به پرداخت زودتر از موعد بدهی در نظر گرفته می‌شود.
 ب) درصد تخفیف نقدی در شرط فروش نسبه در صورت حساب فروش درج می‌شود.
 ج) خریدار زمانی از این تخفیف استفاده می‌کند که بدهی خود را در سررسید پرداخت کند.
 د) پس از استفاده از تخفیف نقدی توسط خریدار، مبلغ تخفیف نقدی فروش در حساب تخفیفات، نقدی فروش بدهکار می‌شود.
- ۵- کدام یک از تخفیفات زیر معمولاً برای تشویق خریداران به خرید بیشتر داده می‌شود؟
 الف) تخفیف نقدی (ب) تخفیف توافقی (ج) تخفیف تجاری (د) همه موارد
- ۶- برای ثبت تخفیف دریافتی بابت معیوب بودن کالای خریداری شده، معمولاً کدام حساب بستانکار می‌شود؟
 الف) خرید کالا
 ب) تخفیفات ناشی از معیوب بودن کالا
 ج) برگشت از خرید و تخفیفات
 د) تخفیفات نقدی خرید
- ۷- کدام یک از رویدادهای زیر، موجب بدهکار شدن حساب تخفیفات نقدی فروش می‌شود؟
 الف) برگشت کالای فروخته شده
 ب) اعطای تخفیف به دلیل فروش عمده کالا
 ج) اعطای تخفیف به دلیل معیوب بودن کالای فروخته شده
 د) دریافت طلب ناشی از فروش نسبه کالا در دوره تخفیف
- ۸- مانده کدام یک از حسابهای زیر معمولاً بستانکار است؟
 الف) هزینه حمل کالای فروش رفته
 ب) تخفیفات نقدی فروش
 ج) برگشت از فروش و تخفیفات
 د) برگشت از خرید و تخفیفات

۱- پس از تجزیه و تحلیل هریک از رویدادهای مالی زیر، نام حسابهایی را که بدهکار یا بستانکار می‌شوند در جدول بنویسید.

ردیف	خلاصه رویداد مالی	بدهکار	بستانکار
الف	خرید نقدی کالا	خرید کالا	موجودی نقد
ب	خرید نسبه کالا		
ج	برگشت دادن تعدادی از کالاهای خریداری شده		
د	فروش نقدی کالا		
هـ	فروش نسبه کالا		
و	اعطای تخفیف به علت معیوب بودن کالای فروخته شده		
ز	خرید ائانه اداری به‌طور نسبه		
ح	پرداخت هزینه حمل کالای فروخته شده		
ط	پرداخت بدهی به فروشندگان کالا		
ی	برگشت تعدادی از کالاهایی که قبلاً فروخته شده بود		

۲- با درج اصطلاح «بدهکار» یا «بستانکار» جدول زیر را تکمیل کنید.

نام حساب	افزایش	کاهش	مانده عادی حساب
خرید کالا فروش کالا برگشت از فروش و تخفیفات تخفیفات نقدی خرید حسابهای پرداختی تخفیفات نقدی فروش برگشت از خرید و تخفیفات هزینه حمل کالای خریداری شده پیش‌پرداخت بیمه هزینه حمل کالای فروخته شده	بدهکار	بستانکار	بدهکار

۳- برخی از حسابهای فروشگاه درخشان عبارت است از :

شماره حساب	نام حساب	شماره حساب	نام حساب
۱۱	موجودی نقد	۵۱	خرید کالا
۱۲	حسابهای دریافتی	۵۲	برگشت از خرید و تخفیفات
۱۵	موجودی ملزومات	۵۳	تخفیفات نقدی خرید
۲۱	حسابهای پرداختی	۵۴	هزینه حمل کالای خریداری شده
۴۱	فروش کالا		
۴۲	برگشت از فروش و تخفیفات		
۴۳	تخفیفات نقدی فروش		

پس از تجزیه و تحلیل هریک از رویدادهای مالی زیر ابتدا حسابهایی را که بدهکار و بستانکار می شود مشخص کنید و سپس شماره هریک را در ستون مربوط در محل پیش بینی شده بنویسید.

فروشگاه درخشان

ردیف	رویداد مالی	شماره حساب	
		بدهکار	بستانکار
الف	خرید کالا به طور نسیه با شرط ن/ ۶۰-۱۰/۲		
ب	پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده		
ج	فروش نقدی کالا		
د	فروش نسیه کالا با شرط ن/ ۲۰.		
هـ	پرداخت بدهی مربوط به خرید کالا و برخورداری از تخفیف نقدی خرید		
و	خرید نقدی کالا		
ز	دریافت طلب مربوط به فروش نسیه کالا		
ح	فروش نسیه کالا با شرط ن/ ۳۰- ۵/۳		
ط	برگشت کالای فروخته شده		
ی	دریافت طلب مربوط به فروش نسیه کالا پس از کسر تخفیف نقدی فروش		

۴- پارچه فروشی اطلس در ابتدای سال گذشته افتتاح شد. رویدادهای مالی زیر در بهمن ماه گذشته انجام شده است. هریک از این رویدادهای مالی را در دفتر روزنامه ثبت کنید.

تاریخ	خلاصه رویداد مالی
۲ بهمن	دریافت ۳۵۰,۰۰۰ ریال از بدهکاران
۳ بهمن	فروش ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال پارچه به تولیدی لباس ظریف با شرط ن/ ۳۰- ۱۰/۲
۵ بهمن	خرید نقدی یک دستگاه ماشین حساب به قیمت ۶۵۰,۰۰۰ ریال برای دفتر فروشگاه
۵ بهمن	فروش نقدی پارچه به مبلغ ۲,۲۴۰,۰۰۰ ریال
۹ بهمن	خرید ۳,۴۰۰,۰۰۰ ریال پارچه از نساجی مهیار به طور نسیه با شرط ن/ ۴۵- ۱۵/۲
۹ بهمن	کسب ۴۰۰,۰۰۰ ریال تخفیف از نساجی مهیار به دلیل نامناسب بودن رنگ برخی از کالاهای خریداری شده. قرار شد این مبلغ از طلب نساجی مهیار کسر گردد.
۱۰ بهمن	پرداخت ۸۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل پارچه های خریداری شده از نساجی مهیار
۱۲ بهمن	تسویه حساب با تولیدی ظریف بابت فروش ۳ بهمن ماه
۱۵ بهمن	خرید نقدی ۵۲,۰۰۰ ریال ملزومات اداری
۱۵ بهمن	خرید ۴,۱۵۰,۰۰۰ ریال پارچه از نساجی دوک به طور نسیه با شرط ن/ ۶۰- ۱۵/۲
۱۷ بهمن	فروش نقدی ۲,۳۸۰,۰۰۰ ریال پارچه
۲۳ بهمن	پرداخت بقیه بدهی به نساجی مهیار بابت خرید ۹ بهمن پس از کسر بهای کالای برگشتی و تخفیف نقدی
۲۴ بهمن	پرداخت هزینه آب و برق فروشگاه و انبار به مبلغ ۲۵۱,۰۰۰ ریال
۲۸ بهمن	فروش نقدی ۴۳۲,۰۰۰ ریال پارچه
۳۰ بهمن	پرداخت حقوق کارکنان به مبلغ ۱,۰۸۵,۰۰۰ ریال
۳۰ بهمن	برداشت نقدی به میزان ۱,۴۴۰,۰۰۰ ریال

۵- مؤسسه بازرگانی ماسوله در اول ماه جاری، شروع به کار نمود. حسابدار مؤسسه پس از بررسی و مشورت دریافت که برای ثبت عملیات مالی مؤسسه باید از حسابهای کل به شرح زیر استفاده نماید.

موجودی نقد - حسابهای دریافتی - موجودی کالا - موجودی ملزومات - پیش پرداخت اجاره - پیش پرداخت بیمه - وسائط نقلیه - زمین - ساختمان - حسابهای پرداختی - وام دریافتی - سرمایه مالک - فروش کالا - خرید کالا - برگشت از خرید و تخفیفات - هزینه حمل کالای فروخته شده - تخفیفات نقدی خرید - تخفیفات نقدی فروش - هزینه حمل کالای خریداری شده - خلاصه سود و زیان - هزینه حقوق کارکنان - هزینه مسافرت - هزینه آب و برق و تلفن - هزینه آگهی و تبلیغات - هزینه اجاره - هزینه بیمه - ائانه اداری - هزینه ملزومات - برداشت - تراز اختتامی - تراز افتتاحی.

با استفاده از شماره‌های سه رقمی حسابهای فوق را شماره‌گذاری کرده، جدول زیر را تکمیل نمایید.

مؤسسه بازرگانی ماسوله

فهرست حسابهای کل

شماره حساب	نام حساب	گروه حساب

مسایل

۱- فرش فروشی نادر نماینده فروش شرکت فرش ناین در تاریخ اول آذرماه ۹۰. ۱۳ صورتحساب زیر را از شرکت فرش ناین دریافت کرد.

شرکت فرش ناین

صورتحساب فروش

کد اقتصادی ۰۳۹۶۷۸۱

شماره: ۰۳۱۸

تاریخ: ۱۳۰۹/۹/۱

خریدار: فرش فروشی نادر - نمایندگی میبد

آدرس: میبد - خیابان یاس شماره ۱۵

ردیف	شرح	تعداد	قیمت هر واحد (ریال)	مبلغ (ریال)
۱	فرش ۳×۴	۵	۹۵۰,۰۰۰	۴,۷۵۰,۰۰۰
۲	فرش ۳×۳	۳	۸۵۰,۰۰۰	۲,۵۵۰,۰۰۰
۳	فرش ۲×۳	۵	۳۸۰,۰۰۰	۱,۹۰۰,۰۰۰
۴	فرش ۲/۵×۳/۵	۲	۵۳۵,۰۰۰	۱,۰۷۰,۰۰۰
	جمع			۱۰,۲۷۰,۰۰۰

شرکت ناین محصولات خود را به نمایندگیها با شرط ن / ۳۰ - ۱۰/۳ می‌فروشد.

در پنجم آذرماه ۹۰. ۱۳ فروش فروشی نادر یک تخته فرش ۳. ۲ را به دلیل معیوب بودن به کارخانه فرش ناین برگشت داد. فرش فروشی نادر بدهی خود به شرکت ناین را در دهم آذرماه ۹۰. ۱۳ به حساب شرکت ناین واریز نمود.

مطلوب است: ثبت رویدادهای مالی زیر در دفتر روزنامه فرش فروشی نادر

الف) خرید نسبه از شرکت ناین

ب) برگشت کالای معیوب به شرکت ناین

ج) پرداخت بدهی به شرکت ناین

۲- برنج فروشی سعادت در اول خرداد ماه توسط آقای سعیدی تأسیس شد و در طول این ماه عملیات مالی زیر

انجام شده است. تراز آزمایشی پایان خرداد ماه ۸۰. ۱۳ به شرح زیر می باشد.

برنج فروشی سعادت

تراز آزمایشی

۳۱ خرداد ماه ۸۰. ۱۳

مانده حساب		نام حساب	شماره حساب
بستانکار	بدهکار		
	۳,۸۲۰,۰۰۰	موجودی نقد	۱۱
	۳۸۰,۰۰۰	موجودی ملزومات	۱۴
	۹,۸۲۰,۰۰۰	اثاثه فروشگاه	۱۵
۱,۳۴۰,۰۰۰		حسابهای پرداختی	۲۱
۲,۰۰۰,۰۰۰		وام پرداختی	۲۲
۱۱,۷۸۳,۰۰۰		سرمایه آقای سعیدی	۳۱
	۶۰۰,۰۰۰	هزینه اجاره	۵۵
	۴۲۰,۰۰۰	هزینه حقوق	۵۶
	۸۳,۰۰۰	هزینه های متفرقه	۵۹
۱۵,۱۲۳,۰۰۰	۱۵,۱۲۳,۰۰۰	جمع	

در نیمه اول تیرماه عملیات زیر انجام شده است.

۴/۲ پرداخت ۴۱۰,۰۰۰ ریال بدهی به طلبکاران

۴/۲ خرید ۴,۲۰۰,۰۰۰ ریال برنج به طور نسبه با شرط ن/۳۰ - ۱۰/۳

۴/۳ فروش نقدی برنج به مبلغ ۳۷۰,۰۰۰ ریال

۴/۴ فروش نقدی برنج به مبلغ ۸۵۰,۰۰۰ ریال

۴/۵ خرید نسبه برنج به مبلغ ۱,۳۱۰,۰۰۰ ریال با شرط ن/۳۰ - ۱۰/۲

۴/۵ فروش نسبه برنج به مبلغ ۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال با شرط ن/۳۰ - ۱۰/۲

۴/۵ پرداخت ۳۰,۰۰۰ ریال هزینه حمل کالای خریداری شده

۴/۶ پرداخت هزینه آب و برق به مبلغ ۵۳,۰۰۰ ریال

- ۴/۶ فروش نقدی برنج به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰ ریال
- ۴/۷ برداشت ۳۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد
- ۴/۹ برگشت ۳۴۰,۰۰۰ ریال برنج خریداری شده در ۵ تیرماه
- ۴/۹ فروش نقدی برنج به مبلغ ۹۱۱,۰۰۰ ریال
- ۴/۱۰ پرداخت ۹۰۰,۰۰۰ ریال بابت وام پرداختنی
- ۴/۱۰ فروش نقدی برنج به مبلغ ۵۲۰,۰۰۰ ریال
- ۴/۱۰ خرید برنج به مبلغ ۲,۴۷۰,۰۰۰ ریال به طور نسبه
- ۴/۱۱ پرداخت هزینه حمل کالای خریداری شده به مبلغ ۳۵,۰۰۰ ریال
- ۴/۱۱ فروش نسبه برنج به مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ ریال
- ۴/۱۲ پرداخت بهای کالای خریداری شده در ۲ تیرماه
- ۴/۱۲ فروش نقدی برنج به مبلغ ۳۱۷,۰۰۰ ریال
- ۴/۱۳ برداشت ۲۰۰,۰۰۰ ریال وجه نقد
- ۴/۱۴ دریافت طلب ناشی از فروش نسبه در ۵ تیرماه پس از کسر تخفیفات نقدی فروش
- ۴/۱۴ فروش نسبه برنج به مبلغ ۶۱۰,۰۰۰ ریال با شرط ن / ۳۰
- ۴/۱۵ فروش نقدی برنج به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال
- ۴/۱۵ برگشت ۱۰۰,۰۰۰ ریال از کالای فروخته شده در ۱۴ تیرماه
- مطلوب است:

الف) ثبت رویدادهای مالی در دفتر روزنامه

ب) نقل ثبتهای روزنامه نیمه اول تیرماه به حسابهای دفتر کل با توجه به ماندههای قبل

ج) تهیه تراز آزمایشی برنج فروشی سعادت به تاریخ ۱۳۰۸/۴/۱۵

۳- عمده فروشی مواد غذایی سحر، در شهریور ماه توسط آقای امین تأسیس شد.

فعالیتهای مالی عمده فروشی سحر در شهریور ماه به شرح زیر بوده است:

۲ شهریور تأسیس عمده فروشی سحر با واریز ۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به حساب جاری عمده فروشی سحر توسط

آقای امین

۳ شهریور اجاره یک باب مغازه جهت عمده فروشی و پرداخت ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال بابت پیش پرداخت اجاره

۶ ماهه

۳ شهریور خرید نقدی ۴۷۵,۰۰۰ ریال ملزومات

۴ شهریور خرید اثاثه برای فروشگاه به مبلغ ۳,۴۵۰,۰۰۰ ریال به طور نقد

۵ شهریور خرید نقدی کالا از شرکت ساوه. قیمت کالای خریداری شده طبق فهرست قیمتها

۱۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال است که پس از کسر ۲ درصد تخفیف تجاری نقداً پرداخت شد.

۷ شهریور فروش کالا به طور نقد به مبلغ ۱,۳۰۰,۰۰۰ ریال

۸ شهریور خرید نسبه اثاثه به مبلغ ۲,۴۵۰,۰۰۰ ریال با شرط ن / ۳۰

۸ شهریور پرداخت ۲۵,۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای خریداری شده
۱۰ شهریور خرید نسیه کالا به مبلغ ۱۴,۵۰۰,۰۰۰ ریال از شرکت پخش مواد غذایی مهر با شرط
ن/ ۳۰ - ۱۰/۲

۱۰ شهریور فروش نسیه کالا به مبلغ ۲,۱۰۰,۰۰۰ ریال به آقای جمشیدی با شرط ن/ ۴۵ - ۱۵/۳
۱۱ شهریور برگشت ۷۵۰,۰۰۰ ریال کالا به شرکت پخش مواد غذایی مهر به دلیل اتمام تاریخ مصرف
۱۳ شهریور دریافت ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال وام قرض الحسنه از آقای فاضل
۱۴ شهریور فروش نقدی کالا به مبلغ ۱,۲۴۰,۰۰۰ ریال
۱۶ شهریور خرید نقدی یک دستگاه وانت پیکان دست دوم به مبلغ ۱۹,۵۰۰,۰۰۰ ریال
۱۸ شهریور فروش نقدی کالا. قیمت فروش کالاها طبق فهرست قیمتها ۳,۴۰۰,۰۰۰ ریال است که پس از
کسر ۲ درصد تخفیف تجاری از خریدار دریافت گردید.

۱۸ شهریور پرداخت مبلغ ۳۸,۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل کالای فروخته شده
۱۹ شهریور برداشت آقای امین به میزان ۴۵۰,۰۰۰ ریال
۱۹ شهریور دریافت طلب از آقای جمشیدی بابت فروش نسیه ۱۰ شهریور ماه پس از کسر تخفیف نقدی
۲۱ شهریور پرداخت طلب شرکت مواد غذایی مهر بابت خرید ۱۰ شهریور ماه پس از کسر مبلغ کالای برگشتی
و تخفیف نقدی

۲۱ شهریور فروش نقدی کالا به مبلغ ۱,۴۳۵,۰۰۰ ریال
۲۲ شهریور خرید نقدی یک دستگاه رایانه از شرکت پردازش به مبلغ ۴,۲۵۰,۰۰۰ ریال
۲۲ شهریور برداشت آقای امین به مبلغ ۳۵۰,۰۰۰ ریال
۲۳ شهریور خرید نسیه کالا از شرکت کشت و صنعت ایران به مبلغ ۸,۲۰۰,۰۰۰ ریال با شرط
ن/ ۶۰ - ۲۰/۲

۲۴ شهریور خرید نسیه یک دستگاه چاپگر به مبلغ ۱,۶۵۰,۰۰۰ ریال از فروشگاه نوین سیستم با شرط ن/ ۶۰
۲۵ شهریور فروش نقدی کالا به مبلغ ۹۱۰,۰۰۰ ریال
۲۶ شهریور فروش نسیه کالا به مبلغ ۵,۱۰۰,۰۰۰ ریال به سوپرمارکت شادمان با شرط ن/ ۳۰ - ۱۰/۲
۲۸ شهریور اعطای ۳۱۰,۰۰۰ ریال تخفیف به سوپرمارکت شادمان به دلیل آسیب دیدگی برخی از کالاهای
فروخته شده در ۲۶ شهریور ماه

۲۹ شهریور خرید نقدی کالا به مبلغ ۱,۴۳۳,۰۰۰ ریال
۲۹ شهریور پرداخت ۴۵,۰۰۰ ریال بابت پیش پرداخت بیمه وانت
۳۱ شهریور پرداخت ۹۴۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه حقوق کارکنان
۳۱ شهریور فروش نقدی کالا به مبلغ ۶۴۰,۰۰۰ ریال
مطلوب است:

(۱) تهیه فهرست شماره گذاری شده حسابهای دفتر کل برای عمده فروشی سحر به طوری که برای ثبت فعالیتهای
انجام شده مناسب باشد.

۲) ثبت فعالیتهای انجام شده در شهریورماه در دفتر روزنامه عمده فروشی سحر

۳) نقل ثبتهای روزنامه به حسابهای دفتر کل (به شکل T)

۴) تهیه تراز آزمایشی عمده فروشی سحر به تاریخ ۳۱ شهریور ماه سال جاری

۴- فروشگاه بزرگ بهشهر عرضه کننده مواد غذایی و کالاهای مصرفی روزمره می باشد. مشتریان، اجناس مورد نیاز خود را از قفسه ها برمی دارند و در جلوی درب خروجی آن را به صندوقدار ارایه می دهند و صندوقدار قیمت هریک از اجناس را به ماشین صندوق وارد و جمع آن را تعیین می کند. پس از آنکه صندوقدار بهای اجناس را دریافت کرد اجناس به مشتری تحویل و نسخه ای از نوار ماشین صندوق به عنوان رسید به وی داده می شود و در پایان هر روز، موجودی صندوق توسط شخصی به غیر از صندوقدار شمارش و با جمع دریافتیهای ثبت شده در ماشین صندوق کنترل می شود و به عنوان سند مثبت برای ثبت فروشهای نقدی مورد استفاده قرار می گیرد. جمع دریافتیهای ثبت شده در ماشین صندوق فروشگاه بهشهر در طول هفته آخر تیر ماه به شرح زیر می باشد.

تاریخ	جمع دریافتیهای ثبت شده در ماشین صندوق
۲۵ تیرماه	۳,۸۲۰,۰۰۰
۲۶ تیرماه	۲,۹۹۵,۰۰۰
۲۷ تیرماه	۲,۴۴۰,۰۰۰
۲۸ تیرماه	۱,۹۳۵,۰۰۰
۲۹ تیرماه	۲,۸۸۱,۰۰۰
۳۰ تیرماه	۳,۰۲۰,۰۰۰
۳۱ تیرماه	۴,۵۱۰,۰۰۰

سایر رویدادهای مالی فروشگاه بهشهر در هفته آخر تیرماه به شرح زیر می باشد :

۲۵ تیرماه خرید نسبیه ۸,۲۵۰,۰۰۰ ریال کالا از شرکت پخش مواد غذایی شادمهر با شرط ن/۲۰-۷/۲

۲۵ تیرماه پرداخت ۳۲۴,۰۰۰ ریال بابت هزینه تعمیرات جزئی فروشگاه

۲۶ تیرماه پرداخت ۱۰۳,۰۰۰ ریال بابت هزینه برق فروشگاه و ۶,۵۰۰ ریال بابت بنزین وانت فروشگاه

۲۷ تیرماه پرداخت ۹,۰۲۱,۰۰۰ ریال به شرکت ساحل بابت خرید نسبیه در ۱۸ تیرماه جاری با شرط

ن/۳۰-۱۰/۳

۲۸ تیرماه خرید نقدی ۵۴۲,۰۰۰ ریال ملزومات فروشگاه

۲۹ تیرماه پرداخت ۶۵۰,۰۰۰ ریال بابت هزینه اجاره وانت فروشگاه

۳۰ تیرماه برگشت ۳۵۰,۰۰۰ ریال از کالای خریداری شده در ۲۵ تیرماه جاری به شرکت شادمهر

۳۱ تیرماه پرداخت طلب شرکت شادمهر بابت خرید ۲۵ تیرماه جاری پس از کسر تخفیف نقدی و بهای کالای

برگشتی

۳۱ تیرماه پرداخت ۱,۶۴۰,۰۰۰ ریال بابت حقوق کارکنان فروشگاه

۳۱ تیرماه برداشت نقدی توسط مالک فروشگاه به مبلغ ۹۰۰,۰۰۰ ریال

۳۱ تیرماه دریافت صورتحساب به مبلغ ۳,۵۰۰,۰۰۰ ریال از مؤسسه تبلیغاتی نوید بابت تهیه آگهی تبلیغاتی برای فروشگاه

مطلوب است: ثبت فعالیتهای مالی فوق در دفتر روزنامه فروشگاه بهشهر

۵- چوب فروشی کاج کالاهای خود را معمولاً از عمده‌فروشی سپیدار خریداری می‌کند. در فروردین ماه عملیات مالی زیر پیرامون خرید کالا از عمده‌فروشی سپیدار انجام شده است:

۷ فروردین خرید نقدی کالا به مبلغ ۳,۵۴۰,۰۰۰ ریال

۱۰ فروردین خرید نسیه کالا به مبلغ ۹,۴۸۵,۰۰۰ ریال با شرط ن / ۳۰ - ۱۰/۲

۱۴ فروردین کسب ۸۵,۰۰۰ ریال تخفیف به دلیل آسیب‌دیدگی برخی از کالاهای خریداری شده در خرید

اخیر

۱۸ فروردین خرید ۴,۱۰۰,۰۰۰ ریال کالا که وجه آن پس از کسر ۳٪ تخفیف تجاری پرداخت شد.

۱۹ فروردین پرداخت بدهی مربوط به خرید ۱۰ فروردین ماه

۲۶ فروردین دریافت صورتحساب هزینه حمل کالای خریداری شده در ۱۸ فروردین و پرداخت مبلغ آن

(۳۸۰,۰۰۰ ریال) به مؤسسه حمل و نقل سیمرخ

مطلوب است: ثبت فعالیتهای مالی فوق در دفتر روزنامه:

۱- چوب فروشی کاج

۲- عمده‌فروشی سپیدار